

Tov. Koman je podal v prav dobrem referatu o sestavi novih čitank, mnogo zanimivih in dobrih smernic.

Referat o »Učiteljski tiskarni« je prečital tov. Merčun. Po zaključku tega, je predlagal tov. Koman, da bi postali vsi člani našega društva zadržniki »Učiteljske tiskarne«. Predlog je bil sprejet z vsemi proti 4 glasovi s tem, da poročeni učiteljski pari plačajo le 1 delež.

Na zborovanju je bilo tudi govora o premetitvah tov. Horna, Primožiča in Kokalja. Prihodnje zborovanje bo konec meseca marca.

Predsednik: Tajnik:
Napokoj Josip, l. r. Trobiš Stefan, l. r.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 7. marca 1936 v Murski Soboti v navzočnosti 78 članov.

Pred zborovanjem je imel tov. predsednik komemorativni govor o pok. tov. Hrenu, ki ga je prikazal kot borca za stan in organizacijo.

Po otvoritvi zborovanja je tov. predsednik pozdravil tov. sres. šol. nadzornika, tov. Šupančiča D. kot zastopnika sekcije in našega bivšega predsednika veterana tov. Počgarja.

Po overitvi zapisnika je podal tov. predsednik poročilo o zboru predsednikov. Nato je tov. Šupančič izrekel pozdrave od strani sekcije na društvo in pri tem poudaril, da je naše društvo eno med najbolj delavnimi v sekciji.

Za tem je podal poročilo o vseh aktualnih točkah, ki zadevajo naš stan. Predvsem pa je podčrtal dejstvo, da učiteljstvo v državi še nikdar ni bilo tako složno kot je danes.

Tov. tajnik je nato podal ekscerpt iz došlih dopisov. V zvezi z dopisom KPA je društvo sklenilo, da bo tov. Kramberger zbiral knjige od tovarišev (ev), ki se bodo nato razdelile javnim knjižnicam po vaseh in pa knjižnici KPA.

Ob tej priliki se je priredila tudi zbirka za Hrenov kamen, ki je prinesla 171 Din, 129 Din pa da društvo iz svoje blagajne tako, da se nakaže UD 300 Din.

Iz blagajniškega poročila posnamemo, da šteje društvo 110 rednih, 10 poroč. učitelje ter 2 upokojenca, skupaj 122 člana. Plačevanje članarine je zelo slabo, dolga na članarini je Din 12.662'50. Zato predsednik apelira na članstvo, naj v redu izpolnjuje svoje dolžnosti.

Za ženski odsek je poročala tov. Kosova. Na zadnji seji je imela tov. Kosova predavanje »Učiteljica in organizacija«. Pri tej priliki je bil sprejet sklep glede priprave učiteljice za poklic in pa predlog, da naj naši delegati na skupščini zahtevajo, da naj se zniža članarina za začetnice (ke); pri tem pa je tov. Gabrijelčič predlagal dodatek, da naj se zniža članarina vsem članom, saj jo tudi drugi težko plačujejo.

Pri slučajnostih je tov. predsednik pozval upravitelje na naročbo Novakovega »Zbornika« in na Kajčeve »Odmeve ob Muri«, tov. Gabrijelčič pa je predlagal, da naj sekcija intervenira na pristojnem mestu, da naj bodo monopolski zvezki vsaj pravilno linirani. Glede prihodnjega zborovanja bo sklepal odbor.

Ob 12. uri je predsednik zaključil živahno zborovanje s pozivom: »Zvečer pa vsi na koncert UPZ«.

Predsednik: Tajnik:
Štubel Miro, l. r. Hribar Ivan, l. r.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V BREŽICAH je zborovalo skupno s sreskim društvom Krško dne 8. marca 1936 ob pol 10. uri v narodni šoli na Vidmu.

Uvodoma je tov. podpredsednik brežiškega društva prečital poslovilno pismo tov. predsednika brežiškega društva Janka Knapčiča, ki je premeščen iz sreza ter pozdravil predavatelja prof. Šiliba in sekc. tajnika tov. Kumlja. G. prof. Šilih je v oblikovno krasnem predavanju: Problematika učnih oblik — podal na podlagi diagrama izčrpno in pregledno sliko vseh učnih oblik. Poudaril je, da so uporabne vse, ne pa ob vsakem času. S pretiravanjem se seveda vsaka obrabi. Ne smemo torej vprašati: katera je najmodnejša, ampak: kdaj je ta ali ona na mestu.

Debata je radi pomanjkanja časa izpadla, predavanje pa izide v Popotniku in g. prof. želi, da istemu sledijo tudi komentariji.

Tov. Kumelj je prikazal težko borbo sekcije za obrambo časti uč. stanu in organizacije. Napadi v časopisih, na javnih zborovanjih in posameznikov se stopnjujejo tako, da vplivajo kvarno ne samo na stan in organizacijo, ampak celo na šolo. Položaj nam je osvetlil z zgornjimi zgledi. Obe društvi izrekata vodstvu sekcije za njeno prizadevanje polno zaupnico. Posamezniki so se še informirali pri tov. Kumlju glede baje nameravane redukcije poročenih učiteljev, ponovnega znižanja prejemkov, ustavitve napredovanja itd.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo 15. II. 1936 v Ormožu. Izmed 61 članov je bilo navzočih 33, t. j. 54%.

Po otvoritvi se tovariš predsednik Ljudevit Belšak spomni prerano umrlega vzornega učitelja in tovariša Antona Hrena, ki je služboval tudi v Središču in ki ima največ zaslug za Učiteljski dom v Mariboru. Njegov spomin se je počastil z enominutnim molkom. Na predlog tov. Pinteriča se pa daruje iz društvene blagajne Din 300 — za »Učiteljski dom«.

Nato je tov. predsednik podal splošno situacijo ter prešel k poročilu o predsedniškem zboru 9. februarja, na katerem so se razpravljale naše zadeve. Izčrpno poročilo je bilo zelo zanimivo.

Ko se je prečital in odobril zapisnik zadnjega zborovanja, so se obravnavali dopisi, ki jih je tov. predsednik objavil v pregledni in okrajšani obliki. Saj drugače ni mogoče, ko je od zadnjega zborovanja dospel 37 dolgih dopisov.

K Pravilniku o vršenju verskih dolžnosti učencev narodnih šol sta se sprejela naslednja sklepa: 1. a) Nadzorujočemu učitelju naj se preskrbi v cerkvi prostor. b) Šolski upravitelji naj se nadzorovanja oprostite. 2. Sekcija naj intervenira pri kr. banski upravi za navodilo glede praznovanja.

Sledilo je nadaljevanje predavni gov. Kotnika o koroškem plebiscitu. Uvodoma je raztolmačil k 1. delu predavanja na tablah in stenah razgrnjene naše in nemške agitacijske letake, brošure in časopise. Nato je govoril o posledicah izgubljenega plebiscita, o preganjanju naših volilcev, o nemških nasilstvih, o raznarodovanju potom šolstva, postopanju cerkvenih krogov ter o protitežu našega življenja z raznimi društvi, kojih delovanje pa se vsestransko ovira. Končal je: »Duše trejo, ali strli jih ne bodo nikdar! Priznavamo Nemcem pri nas vse kulturne pravice, a zahtevamo isto za naše brate na Koroškem!« Za zelo zanimivo predavanje, ki je zahtevalo mnogo truda, je želel tov. Kotnik obilo priznanja.

K 20 letnici, odkar so se srbske čete vkrcale na otok Krk, je predaval tov. Vadjal, ki je bil priča srbske Golgote. Ko je kot ujetnik pričakoval namestitve za učitelja, ga je zadela strašna pot: Prizren — Debar — Elbasan — Tirana — Valona. V svojem nad vse zanimivem predavanju je podal svoje osebne doživljanje, polne groze in trpljenja na tej poti. Niti sanjalo se nam ni, da je med nami tovariš, ki je doživel take grozote. Strme in v pobožnem molku smo poslušali pretresljiva izjavanja. Tovariš predsednik se priskočno zahvali obema predavateljima s konstatcijo, da takega zborovanja še nismo imeli.

Pri slučajnostih se je sprejel sklep, naj sekcija deluje, da se zopet uvedejo matični listi.

Tov. Klemenčič sporoča, da se je sestavil redakcijski odbor za sestavo čitank ter predlaga, da se sestavi pri društvu odbor, ki bo pomagal pri zbiranju gradiva.

Na ta predlog se za zbiranje poveri tov. Klemenčič, ostali pa naj mu pošljejo eventualno gradivo.

Prihodnje zborovanje bo v začetku aprila. Belšak Ljudevit, Bitenc Rado, t. č. predsednik, t. č. tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Univ. prof. dr. Anton Melik: Slovenija. Drugi zvezek tega pomembnega dela, katerega prvi zvezek je pravkar izšel, izide spomladi 1936. Obsegal bo okrog 360 strani leksikonskega formata in bo bogato ilustriran: okrog 100 slik in diagramov ter 5 geografskih kart. — Cena za subskribente: broširan izvod Din 120.—, vezan v najboljšo platno Din 134.—. Plačljivo tudi v obrokih. — Drugi zvezek tvori s prvim, pravkar izišlim zvezkom samostojno celoto: splošni geografski opis vsega ozemlja, kjer prebivajo Slovenci strnjeno, ne glede na državne meje. — Razdeljen je drugi zvezek v naslednja poglavja: Gospodarsko stanje: Gospodarska izraba, naše kmetijstvo, poselne razmere, zemljiška razdelitev, rude in rudarstvo, obrt in industrija, promet in trgovina, tujski promet, prebivalstvo po poklicu. Naselja: Kmetijska naselja, kmetijska domačija, mesta in trgi itd. Demografske in narodne razmere: Obljudenost, izseljevanje, prirastek prebivalstva itd. — S tem delom dobimo prvi moderno zasnovani opis svoje zemlje, knjigo, ki bo važna za gospodarstvenike in znanstvenike, za učitelje in politike, za časnike in za vse, ki jih zanima naša zemlja. Pisatelj je obdelal vso snov sicer znanstveno, vendar je pazil na to, da bo knjiga umljiva tudi širšemu občinstvu, in je zato izdelal vrsto pred težja poglavja povsod lahko umljive uvode. — Zvezek bo bogato ilustriran: okrog 100 slik, risb in diagramov in 5 geografskih kart.

—k Umetnost zapadne Evrope. Oris njenih virov in glavnih dob njenega razvoja, spisal Francé Stelé, Ljubljana 1935. Jugoslovanska knjigarna izdaja v zbirki »Kosmos« po-

ljudne, znanstvene in gospodarske spise, spomine, potopise itd. V tej zbirki je izšla tudi navedena knjiga, ki stane vezana Din 120.—. V »Umetnosti zapadne Evrope« je podan celoten razvoj umetnosti po sledečem redu: I. poglavje: Stari vek in predpogoji zapadnoevropske umetnosti. (Umetnost starega Egipta. — Babilonsko-asirska umetnost. — Umetnost Male Azije, Feničanov in Asircev. — Kretska-mikenska umetnost. — Grška umetnost. — Rimska umetnost.) II. Umetnost zapadne Evrope v glavnih razvojnih stopnjah. (Starokrščanska umetnost. — Bizantinska umetnost. — Zora srednjeveške umetnosti. — Romanska. — Gotska. — Renesancna umetnost. — Umetnost baročne in rokokojske dobe. — Doba historičnih slogov. — Novemu slogu nasproti. — Zaključek.) — Knjiga predstavlja dragocen doprinos k naši umetnostni zgodovini. Slovenska književnost je namreč še zelo borna na takih delih in prav ta knjiga, opremljena skoro s 300 reprodukcijami na 436 straneh je prva, ki nudi celoten pregled zapadnoevropske umetnosti. — Knjiga bo dobrodošla vsem ljubiteljem umetnosti.

—k Henryk Sienkiewicz: Križarji, II. del. Izdala Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana 1935. — Ljudska knjižnica 59. Iz poljsčine prevedel dr. Rudolf Mole. Cena broš. knjige Din 64.—, vez. Din 80.—. — »Križarji« so zgodovinski roman, čigar snov je zajeta iz bojev med Nemei in Poljaki v srednjem veku. Roman je v prvi vrsti delo bogate in iznajdljive pisateljeve domišljije, ki na podlagi zgodovinskih virov oživlja davno preteklost v vsej njeni resničnosti in neposrednosti. — Drugi del romana je še bolj živahen in napet kakor prvi. Vrhunec tega dela je gotovo monumentalni opis bitke pri Tannenbergu in Grünwaldu l. 1410., kjer so Poljaki pod vodstvom svojega kralja Vladislava Jagiela potolkli močnejši red nemških križarjev in mu s tem zadali smrtni udarec.

—k Paul Keller: Hagarin sin. V 18. zvezku Krekove knjižnice je izšla prva knjiga romana, ki je eno najlepših del tega znanega nemškega pripovednika. Izdala Delavska založba, r. z. o. z., v Ljubljani kot tretjo knjigo svojih rednih letnih publikacij za l. 1935. V letu 1936 izide druga knjiga tega dela. Letna naročnina Delavske založbe »Krekove knjižnice« znaša za broš. knjige Din 48.—, za vezane Din 78.—.

—k Hiša v bregu, roman slovaškega pisatelja Martina Kukučina, prevod Viktorja Smoleja. Izdala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani 1935. — Leposlovna knjižnica 22. Cena kartoniranemu izvodu 68 Din, vez. pa 80 Din.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

* V BOLGARIJI je vpeljana obvezna telesna vzgoja za vso mladino do 21. leta; oproščeni rednega posejanja so samo oni, ki so za telovadbo nesposobni in pa poročena dekleta. Pri prosvetnem ministrstvu obstoja posebna sekcija za telesno vzgojo. Dijaki takozvane progimnazije morajo imeti dnevno dvakrat po pol ure telovadbo. Telovadbo vodijo na šolah z majhnim številom dijakov navadni učitelji, na šolah pa, kjer je število veliko pa strokovni učitelji telovadbe. Dijaki višjih šol so primorani biti člani dij. športnih organizacij in morajo imeti tedensko vsaj dve uri predpisane telovadbe. Razna podjetja in tovarne, ki zaposlujejo preko 100 delavcev morajo imeti lastna igrišča in telovadnice, če pa tega nimajo, morajo pošiljati svoje nameščenca v kraje, kjer je telovadba omogočena. Za vsakega morajo plačati letno po 36 levov. Za prestopke zakona je odmerjena kazen 100 levov za vsakega nameščenca. Oni, ki po petletni telovadbi položijo izpit, so oproščeni vojašnice ali pa uživajo vsaj velike ugodnosti. Za učitelje telovadbe prireja država posebno tečaj.

* VSESKANDINAVSKI UCITELJSKI KONGRES se je vršil v avgustu preteklega leta v Stockholmu. Udeležilo se ga je nad 6000 učiteljev z Danske, Švedske, Norveške, Islandije in Finske. Kongres je vodil švedski prosvetni minister Engbergem, ki je imel tudi

Martin Kukučin je slovaški realistični pisatelj, ki je živel kot zdravnik pred vojno na otoku Braču. V romanu »Hiša v bregu« opisuje življenje, ki se mu je odkrilo pod južnim soncem. Roman je podoba življenja v obmorskem mestecu na našem jugu. V romanu obravnava pisatelj zgodbo dveh mladih ljudi, ki sta zrastle pod različnim soncem in v drugačnih razmerah, pa hočeta zrasti skupaj v enoto. A to se ne zgodi. Njuna ljubezen se izkaže za nezmožno življenja in ugasne.

—k Rejec malih živali, glasilo Zveze društev rejcev malih živali je izšlo za mesec marec. Vsebine je sledeča: Zatiranje kokošjega tifusa — Naloga državne Zveze za perutničarstvo — O krmljenju perutnine z zdrobljenimi kostmi — Francoski ali nemški ovnač — O priprostem načinu skoplenja kuncev — Stanje naše ovčereje v državi in banovini — O gojenju žlahtnih kanarčkov vrvicev itd. — Šole, katere so obdržale prvi dve poslani številki in s tem naznačile, da žele prejemati list Rejec malih živali, prejmejo sedaj tudi marčevsko številko in poslej redno vse ostale izvede. Inkret Alfonz, šol. upr., Šenkov turn pri Ljubljani.

—k Klasična dela, Zveza društev Šola in dom izdaja pod tem naslovom pomožne priročne učne knjige za srbskohrvatsko, francosko in nemško slovstvo. Urejuje prof. dr. Rudolf Kolarič.

V tej zbirki je izšla zbirka: Brüder Grimm: Kinder- und Hausmärchen Auswahl. Z uvodom in pojasnili opremil prof. dr. Lovro Sušnik. — V Ljubljani 1935. Strani 114. Cena 6 Din. Ker je vsaka pravljica opremljena z razlago in pojasnili, bo knjižica prav dobro služila pri pouku nemškega jezika.

—k Viktor Ladenhauer: Savremeno tjelesno vježbanje u osnovnoj školi. Osijek 1935. Strani 32. Cena Din 10.—. Knjiga je sestavljena na osnovi predpisane učnega načrta in ima sledečo vsebino: Predgovor. — Svaha i cilj školskog tjelesnog vježbanja. — Opće metodске napomene. — Vježbovni sat. — Podjela vježbovne građe: I. razred, II. razred, III. razred, IV. razred. — Oponašanje čitavih događaja pokretima. — Pješačenje. — Kada kiša pada. — Školska javna vježba. — Naročila je pošiljati na naslov: Viktor Ladenhauer, nastavnik gimnastike, Osijek II. Državna moška realna gimnazija.

—k Lavrenjev: »Edeninštrideseti«, roman. Založila revija »Naš val«, Ljubljana 1936. — Cena Din 10.—. Naročila na naslov: Ljubljana, poštini predal 290. — Knjiga, ki je izšla v prevodu Ivana Vuka, je roman iz državljanske vojne v Srednji Aziji (Turkestanu). Roman je tudi že filman in je v knjigi nekaj slik iz tega filma.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovane in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par Najmanjši znesek Din 5.—

ZAMENJAVA

najini službeni mesti s sličnima, najraje v bivši ljubljanski oblasti. — Slavko in Lidvina Mrovlje, učitelja v Slovenjgradcu.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, žilpalnike, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Ob stoletnici rojstva Josipa Stritarja

opozarjamo vse knjižničarje na XI. zv. zbirke »Slovenski pesniki in pisatelji«

Josip Stritar: Izbrani spisi za mladino

Z risbami okrasil Saša Šantel. Strani 441. Cena: vez. 23 Din, v platno 34 Din

Priporočamo tudi Stritarjevo sliko v velikosti 61·5 × 47·5 cm. Cena 10 Din

Založba: Učiteljska tiskarna v Ljubljani — podružnica v Mariboru

Avgust Agnola

LJUBLJANA

TYRŠEVA CESTA 8T. 10

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotela, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.